Н А Р Е Д Б А

за изменение и допълнение на Наредба № 11 от 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците

(Обн., ДВ, бр. 74 от 2016 г., изм. и доп., бр. 78 от 2017 г., бр. 82 от 2018 г., бр. 71 от 2019 г., бр. 43 и 77 от 2020 г., бр. 80 от 2021 г., бр. 43 от 2022 г. и бр. 51, 75 и 105 от 2023 г. и доп., бр. 34 от 2024 г.)

§ 1. В чл. 32, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 3 след думите „съответната степен“ се добавя „и класът, в който следва да постъпи, не е последен от етапа“;

2. Създава се нова т. 4:

„4. за лице, прекъснало обучението си, което желае да го продължи и да възстанови статута си на ученик, ако действащият рамков учебен план, въз основа на който е разработен съответният училищен учебен план, е различен от рамковия или типовия учебен план, въз основа на който е разработен училищният учебен план, по който лицето е започнало обучението си в съответната степен, и класът, в който следва да постъпи, е последен от етапа; в тези случаи, приравнителни изпити се полагат по учебните предмети, по които ученикът няма оценки, но изучаването им продължава и в следващия клас;

3. Досегашната т. 4 става т. 5 и в нея думите „чл. 113, ал. 3, 4 и 5 се заменят с „ чл. 116, ал. 3, 4 и 5“.

§ 2. В чл. 40, ал. 3 след думите „висши училища“ се добавя „или лица“.

§ 3. В чл. 50 ал. 5 се изменя:

„(5) Тестът по български език и литература включва задачи с избираем отговор, задачи със свободен отговор, както и създаване на кратък текст.“

§ 4. В чл. 51, ал. 14 се изменя:

„(14) Оценката на ученика на всеки от изпитите по ал. 6 и 7 или съответно по ал. 9, както и от изпита по ал. 8, в случай че е положен, се записва в точки, а ако на изпита по ал. 8 ученикът е получил минимум 60 на сто от максималния брой точки, се записва и постигнатото ниво в съответствие с Общата европейска езикова рамка, като максималният брой точки на всеки от изпитите е 100.“

ПРОЕКТ

§ 5. В чл. 106 се създават ал. 4 и 5:
„(4) За целите на достъпа до обучение в системата на висшето образование процедурата по признаване може да включва и приравняване на оценките по един или повече учебни предмети, които са изучавани в училищното образование, но не са отразени в документа за завършено средно образование.
(5) Признаването на завършен период, клас, етап или степен на училищно образование и професионална квалификация се извършва еднократно на територията на Република България.“

§ 6. Член 107 се изменя:
„**Чл. 107.** (1) Признаването се извършва, както следва:

1. от директора на приемащото училище:

а) на завършен период или клас за класовете от I до VI включително;

б) на ученик със специални образователни потребности, който по един или няколко учебни предмета е оценен с оценки с качествен показател - за завършен период или клас за класовете от I до XI включително и за първи срок на XII клас;

2. от началника на РУО след произнасяне на експертна комисия:

а) на завършен период или клас за класовете от VII до XII включително;

б) на завършен гимназиален етап от средната степен на образование;

в) на завършено основно образование и професионална квалификация;

г) на завършен IV клас за целите на кандидатстването в V клас на места, определени с държавния план-прием;

3. от изпълнителния директор на Националния център за информация и документация (НАЦИД) след произнасяне на експертна комисия:

а) на завършено средно образование и професионална квалификация;

б) в случаите по чл. 106, ал. 4 за отделни учебни предмети.

(2) Експертната комисия по ал. 1, т. 2 се определя със заповед на съответния началник на РУО и в състава й освен експерти от РУО може да се включват директори на училища, учители или други специалисти в областта на образованието.
(3) Експертната комисия по ал. 1, т. 3 се определя със заповед на изпълнителния директор на НАЦИД и в състава й освен служители от НАЦИД може да се включват експерти от МОН и/или от РУО, директори на училища, учители или други специалисти в областта на образованието.“

§ 7. Създават се **чл. 107а и 107б**:
„**Чл. 107а.** (1) Министърът на образованието и науката със заповед определя комисия, която за целите на признаването разработва и актуализира справочна информация за образователните системи в отделните държави, използваните системи за оценяване и приравняването им към българската системата за оценяване.
(2) Комисията по ал. 1 включва експерти от МОН и от НАЦИД, както и членове на комисиите по чл. 107, ал. 2 и 3.

Чл. 107б. (1) НАЦИД създава и поддържа база данни за:

1. подадените заявления за признаване на средно образование;

ПРОЕКТ

2. издадените удостоверения и отказите за признаване на средно образование и професионална квалификация, придобито в училища на чужди държави;

3. обезсилените удостоверения за признаване на средно образование и професионална квалификация, придобито в училища на чужди държави;

4. уверенията по чл. 110, ал. 3;

5. служебните бележки за приравняване на оценки по изучавани учебни предмети по класове, които не са включени в документа за завършено средно образование

(2) Базата данни по ал. 1 включва следните данни и обстоятелства и последвалите промени в тях:

1. входящ номер и дата на заявяване;

2. имена по диплома/документ на лицето, за което се иска признаване;

3. имената към датата на подаване на заявлението, когато са различни от данните по т. 2;

4. гражданство на лицето, за което се иска признаване;

5. дата и място на раждане на лицето, за което се иска признаване;

6. единен идентификационен код: ЕГН/ЛНЧ на лицето, за което се иска признаване или служебно издаван единен идентификационен код за лица без ЕГН/ЛНЧ;

7. наименование на училище, в което е придобито средното образование;

8. държава по седалище на училището, в което е придобито средното образование;

9. държава, място и форма на проведеното обучение;

10. продължителност, начало и край на проведеното обучение;

11. диплома – дата и номер, ако има такъв;

12. професионална квалификация по диплома, ако има придобита такава;

13. дата на протокола с решението за признаване;

14. номер и дата на удостоверението, с което се признава средното образование;

15. учебните предмети, които са включени в дипломата за средно образование съгласно чл. 109а, ал. 2, т. 1 и приравнените оценки съгласно удостоверението за признаване на диплома за средно образование.

16. номер, дата и основание на решение за отказ за признаване;

17. номер, дата и основание на решение за обезсилване/поправяне;

18. данните от служебната бележка по чл. 110, ал. 4

19. данни за фактическо или правно основание за извършване на поправката или обезсилването;

20. статус в базата данни – признат, отказан, обезсилен;

21. удостоверение/уверение за признаване/решение за отказ за признаване;

22. служебната бележка по чл. 110, ал. 4.“

§ 8. В чл. 108 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) В т. 1 думите „признаване на клас от училищното образование или етап от средната степен на образование“ се заменят с „признаване на период, клас, етап или степен от училищното образование, а в случаите по чл. 106, ал. 4 – и учебните предмети, за които се иска приравняване на оценките. Когато някой от документите по т. 2, 3, 4 и 5

ПРОЕКТ

е официален електронен документ, се предоставят и данни за достъп до неговото съдържание;“;

б) В т. 2 накрая се поставя запетая и се добавя „удостоверяващ завършения период, клас, етап, завършената степен на училищно образование и/или на професионална квалификация, чието признаване се иска“;

в) Създава се нова т. 5:

„5. в случаите по чл. 106, ал. 4 – съответните документи с вписаните в тях оценки за класовете, в които са изучавани учебните предмети, за които се иска приравняване на оценките;“

г) Досегашната т. 5 става т. 6 и се изменя:

„6. официален превод на български език на документите по т. 2, 3, 4 и 5;“

д) Досегашната т. 6 става т. 7;

е) Досегашната т. 7 става т. 8 и в нея думите „за документи, подадени в РУО“ се заменят с „когато такава се дължи“.

2. Алинея 2 се изменя:

„(2) Документът за платена държавна такса се прилага в оригинал при плащане по банков път, а останалите документи към заявлението – в оригинал или копие, заверено от нотариус или от училището, издало документа, освен в случаите, когато заявлението за признаване се подава по електронен път. Когато някой от документите е официален електронен документ или данните, които се съдържат в хартиения документ, могат да бъдат установени и/или проверени чрез справка в официален електронен регистър, комисията извършва проверка чрез достъп до документа или регистъра и документът може и да не се представя в оригинал.“;

3. Алинея 3 се изменя:

„(3) Допълнително при необходимост се представят и други документи или оригинали на приложени документи, свързани с признаването, посочени от съответния орган по чл. 107, ал. 1.“;

4. В ал. 5 думите „по ал. 1, т. 2, 3 и 4“ се заменят с „по ал. 1, т. 2, 3, 4 и 5“;

5. Алинея 7 се изменя:

„(7) Документите по ал. 1 се подават, както следва:

1. в училището, в което лицето желае да продължи обучението си – за признаване на завършен период или клас за класовете от I до VI включително, както и за признаване на завършен период на обучение или клас на ученик със специални образователни потребности, който по един или няколко предмета е оценен с оценки с качествен показател;

2. в училището, определено от началника на РУО - за признаване на завършен XII клас на лице със специални образователни потребности, което по един или няколко предмета е оценено с оценки с качествен показател;

3. в РУО по избор на лицето или неговия родител (настойник, попечител, представител на непридружените малолетни и непълнолетни лица, търсещи или получили международна закрила) – за признаване на завършен IV клас с цел

ПРОЕКТ

кандидатстване в V клас на места, определени с държавния план-прием, както и за признаване на завършен период или клас за класовете от VII до XII включително, на завършен гимназиален етап от средната степен на образование, на завършено основно образование и професионална квалификация;

4. в НАЦИД – за признаване на завършено средно образование и професионална квалификация, както и за приравняване на оценките по един или повече учебни предмети, които са изучавани в училищното образование, но не са отразени в документа за завършено средно образование.“

6. Алинея 8 се изменя:

„(8) Подаването на заявление за признаване се осъществява лично от заявителя или чрез упълномощено от него лице или по електронен път, когато такава услуга се предоставя от училището, РУО или НАЦИД.“

7. Алинея 9 се изменя:

„(9) При подаване на заявлението за признаване лично заявителят представя документ за самоличност за сверяване на данните. В случаите когато заявлението се подава от упълномощено лице, то представя пълномощно от заявителя.“

8. Създава се нова ал. 10:

„(10) В случаите на подаване на документите по електронен път към заявлението за признаване се прилагат сканирани копия на изискваните документи, както и данни за достъп и проверка на официалните електронни документи или официални регистри, съдържащи данните в тях. Ако документите не са официални електронни документи или валидността и достоверността на електронните документи не може да бъде проверена по електронен път служебно, се представят оригиналите на място.“

9. Досегашната ал. 10 става ал. 11 и се изменя:

„(11) В случаите по чл. 106, ал. 3 желаещите признаване на завършен клас, етап или степен на училищно образование подават само документите по ал. 1, т. 1, 2 и 8, както и официален превод на български език на документа по ал. 1, т. 2.“

§ 9. Създават се **чл. 108а и 108б**:

„**Чл. 108а.** (1) Подадените заявления за признаване и внесените документи към тях се разглеждат от съответната експертна комисия или от директора на приемащото училище.

(2) В случаите когато към заявлението не са приложени някои от изискуемите документи, административното производство се спира и заявителят се уведомява, че следва да ги представи в определен от органа по чл. 107, ал. 1 срок, считано от датата на уведомяването. Когато заявлението е подадено по електронен път, заявителят се уведомява с електронно генерирано съобщение.

(3) При наличие на недостатъци в заявлението и/или в приложените към него документи, органът по чл. 107, ал. 1 определя срок за отстраняването им, като заявителят се уведомява да отстрани недостатъците, както и за последиците от неотстраняването им в срока. Когато заявлението е подадено по електронен път, заявителят се уведомява с електронно генерирано съобщение.

ПРОЕКТ

Чл. 108б. (1) Не се разглеждат заявления за признаване и производството по тях се прекратява:

1. когато липсващите документи не бъдат приложени в определения срок;

2. когато не са отстранени в срок недостатъците, констатирани от компетентния орган по чл. 107, ал. 1;

3. при наличие на висящо на територията на страната производство за признаване на същия период, клас или степен на училищно образование;

4. при наличие на издаден документ за признаване на същия период, клас или степен на училищно образование;

5. при отказ за признаване на същия период, клас или степен на училищно образование въз основа на същите документи;

6. когато искането признаване не е от компетентността на съответния орган по чл. 107, ал. 1.

(2) Съответният орган по чл. 107, ал. 1 прекратява производството със заповед, в която се посочват мотивите за прекратяване. Заповедта се съобщава на заявителя.

(3) В случаите по ал. 1, т. 6 подадените документи се изпращат служебно на компетентния орган по чл. 107, ал. 1, за което се уведомява лицето. Когато компетентен се явява орган по чл. 107, ал. 1, т. 1 или 2, документите се изпращат след избор, осъществен писмено от лицето или неговия родител.“

§ 10. В чл. 109 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „Експертната комисия“ се заменя с „При признаване съответната експертна комисия“;

2. В ал. 2 думите „Комисията“ се заменя със „Съответната експертна комисия“;

3. В ал. 3 думите „Комисията“ се заменя със „Съответната експертна комисия“, а думата „документите“ се заменя с „всички документи“;

4. В ал. 4 след думата „включително“ се поставя запетая и се добавя „както и на завършен период или клас за класовете от I до XI включително, както и на първи срок на XII клас на ученик със специални образователни потребности, който по един или няколко предмета има оценки с качествен показател,“;

5. Създава се нова ал. 5:

„(5) В случаите на признаване на завършен период или клас за класовете от I до XI включително, както и на първи срок на XII клас на ученик със специални образователни потребности, който по един или няколко предмета има оценки с качествен показател директорът се произнася след становище на екипа за подкрепа за личностно развитие в училището.“

6. Досегашната ал. 5 става ал. 6 и в не числото „10“ се заменя с „14“, а думата „документите“ се заменя с „всички документи“;

ПРОЕКТ

7. Досегашната ал. 6 става ал. 7 и в нея думите „по ал. 5“ се заменят с „по ал. 6“.

§ 11. Създава се **чл. 109а**:

„**Чл. 109а.** (1) Признаването по чл. 109, ал. 1 и 4 включва определяне на:

1. признатия период, клас, етап или признатата степен на училищно образование в съответствие с българската образователна система;
2. приравнените оценки по всеки от изучаваните учебни предмети в съответствие с ал. 6, а в случаите по чл. 106, ал. 4 – и класовете, в които са изучавани;

(2) Учебните предмети по ал. 1, т. 2 се вписват, както следва:

1. в удостоверението за признаване на средно образование и професионална квалификация с наименованията си от документа по чл. 108, ал. 1, т. 2;
2. в заповедта на директора за признаване по чл. 109, ал. 4, в служебните бележки по чл. 110, ал. 2 и 4 и в удостоверението за признаване на период, клас, етап от училищно образование с наименования на съответните учебните предмети от държавния образователен стандарт за учебния план.

(3) Приравняването на вписаните в документа по чл. 108, ал. 1, т. 2 оценки към оценките от българската образователна система се осъществява в съответствие с справочната информация по чл. 107а.

(4) В случай, че справочната информация по чл. 107а не позволява приравняване на вписаните в документа по чл. 108, ал. 1, т. 2 оценки по учебните предмети, но в него се съдържа информация за минималната и максималната оценка в съответната система за оценяване, приравняването се извършва по следната формула:

$$X = \frac{A - B}{C} \times 3 + 6$$

където:

X е приравнената оценка по учебния предмет;

A е оценката от документа по чл. 108, ал. 1, т. 2 по учебния предмет;

B е максималната оценка в съответната система за оценяване;

C е минимална оценка в съответната система за оценяване.

(5) Когато в документа по чл. 108, ал. 1, т. 2 не се съдържа информация за минималната и максималната оценка в съответната система за оценяване и справочната информация по чл. 107а не позволява приравняване на вписаните в документа оценки към шестобалната система, приравняването се извършва със съдействието на НАЦИД, който по служебен път прави проверка в официалната институция в държавата, в която документът е издаден.

(6) Изчислените оценки се приравняват в съответствие с оценките по чл. 9, като количественият показател се записва:

1. като цяло число – в заповедта на директора за признаване по чл. 109, ал. 4, в служебните бележки по чл. 110, ал. 2 и 4 и в удостоверението за признаване на период, клас, етап от училищно образование.
2. с точност до 0,01 - в удостоверението за признаване на първи гимназиален етап от средната степен на образование, на средно образование и професионална квалификация.

ПРОЕКТ

(7) В случаите по чл. 109, ал. 5 оценките с качествен показател се приравняват в съответствие с чл. 9, ал. 8.“

§ 12. Член 110 се изменя:

„**Чл. 110.** (1) С изключение на случаите по чл. 106, ал. 3 в случай на решение за признаване на завършен период или клас за класовете от VII до XII включително, на първи гимназиален етап от средната степен на образование, на основно образование, на средно образование и професионална квалификация, се издава удостоверение по образец съгласно държавния образователен стандарт за информацията и документите, в което се вписват признатият период, клас, етап или степен, изучаваните учебни предмети и приравнените оценки.

(2) В случай на решение за признаване на завършен IV клас за целите на кандидатстването в V клас на места, определени с държавния план-прием, се издава служебна бележка, в която се вписват признатият клас, изучаваните учебни предмети и приравнените оценки.

(3) В случай на решение за признаване с цел кандидатстване за придобиване на правоспособност за управление на МПС, както и на решение за признаване на завършен XII клас с цел достъп до пазара на труда се издава уверение по образец съгласно държавния образователен стандарт за информацията и документите, в което се вписва само последният признат клас, а когато той е последен от етапа или степента – придобито основно образование, завършен първи гимназиален етап или завършен XII клас.

(4) В случаите по чл. 106, ал. 4 освен удостоверението по ал. 1, след решение на комисията по чл. 107, ал. 1, т. 3 за приравняване на оценки по изучавани учебни предмети, които не са включени в документа за завършено средно образование, се издава служебна бележка, в която се вписват класът, в който е изучаван съответният учебен предмет, и приравнените оценки по предмета.

(5) В случай на решение за признаване на завършен период или клас за класовете от I до VI включително в заповедта за признаване се посочва името на лицето, признатият клас, изучаваните учебни предмети и приравнените оценки по всеки от тях.

(6) В случай на решение за признаване на завършен период или клас на ученик със специални образователни потребности, който по един или няколко предмета е оценен с оценки с качествен показател, в заповедта за признаване се посочва името на лицето, признатият клас, изучаваните учебни предмети и приравнените оценки по всеки от тях.

(7) Документите по ал. 1-6 се подписват от съответния орган по чл. 107, ал. 1 и може да се издават като електронни документи при осигурена за това техническа възможност.

(8) Документите по ал. 1-6 имат действие само на територията на Република България.“

§ 13. Член 111 се изменя:

„**Чл. 111.** (1) Диплома за завършено средно образование, издадена от училище на чужда държава или от училище в системата на Европейските училища и отговаряща на общите изисквания за достъп до висше образование в тази държава, се признава като такава и в България, освен ако не се установи съществено различие между общите изисквания за достъп до висше образование в двете държави.

ПРОЕКТ

(2) Когато в диплома за завършено средно образование съгласно ал. 1 има учебен предмет, по който оценката, приравнена към шестобалната система, е под среден 3,00, този предмет не се вписва в удостоверението по чл. 110, ал. 1.“

§ 14. Създава се **чл. 111а**:

„**Чл. 111а.** (1) Признаване на професионална квалификация, придобита в училище на чужда държава, при условията и по реда на тази наредба се извършва само във връзка с признаване на завършен клас или степен на образование.

(2) Признаването на професионална квалификация по ал. 1 се извършва в съответствие със Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 ЗПОО.

(3) Признаването на професионална квалификация с цел достъп или упражняването на регулирана професия на територията на Република България се извършва по реда на Закона за признаване на професионални квалификации.“

§ 15. Член 112 се изменя:

„**Чл. 112.** (1) Признаване се отказва, когато:

1. документите са издадени от училище на друга държава, което не е признато от компетентен държавен орган на съответната държава за част от системата й за светско училищно образование.

2. документите, издадени от училището на другата държава, не съответстват на класа, за който се иска признаване;

3. от документа, издаден от училището на другата държава, е видно, че желаещият признаване не е допуснат до продължаване в следващ клас;

4. когато се установи, че учебните предмети в съответния клас, с приравнени оценки над среден (3,00), са по-малко от половината учебни предмети, които се изучават в задължителните учебни часове в българското училище, като в VIII и IX клас съпоставката се прави съгласно рамков учебен план за разширено изучаване на чужд език.

(2) Отказът по ал. 1 се мотивира. Съответният компетентен орган по чл. 107, ал. 1 писмено уведомява заинтересувания за мотивите за отказа.

(3) При отказ по ал. 1, т. 2 и 3 лицето се уведомява за възможностите да продължи обучението си в системата на предучилищното и училищното образование.

(4) В отказа по признаване по ал. 1, т. 2 и 3 може да се включи препоръка за възможните мерки, които лицето да предприеме, за да получи признаване на по-късен етап, включително полагане на приравнителни изпити.

(5) Отказът по ал. 1 подлежи на оспорване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.“

§ 16. Член 113 се изменя:

„**Чл. 113.** За продължаване на образованието си в българско училище, лицата, на които е признат завършен период, клас, етап или основна степен на образование, продължават обучението си, както следва:

1. в клас, следващ класа, който им е признат;
2. в същия клас, за период от който са получили признаване или който повтаря в съответствие с чл. 118;

ПРОЕКТ

3. до два класа по-надолу от вписания последен завършен клас в документа, издаден от училището на чуждата държава – в случаите по чл. 109, ал. 5 след становище на екипа за личностно развитие в училището.“

§ 17. Член 114 се изменя:

„**Чл. 114.** (1) Когато след признаването лицето продължава обучението си в системата на предучилищното и училищното образование, директорът на приемащото училище определя приравнителни изпити при условията на чл. 116, които се полагат по реда на чл. 32 в срок не по-късно от края на текущата учебна година, а в случай че остават по-малко от три месеца до приключването й – не по-късно от края на следващата.

(2) След признаване на последен гимназиален клас с цел достъп до обучение в системата на висшето образование началникът на съответното РУО определя приемащо училище, където лицето полага приравнителни изпити в сроковете по ал.1.

(3) Приравнителните изпити се полагат върху учебното съдържание, включено в учебната програма по съответния учебен предмет или модул за клас, за съответния вид подготовка.“

§ 18. В чл. 115 думите „по чл. 113, ал. 3, т. 1“ се заменят с „по чл. 116, ал. 3, т. 1“.

§ 19. Член 116 се изменя:

„**Чл. 116.** (1) Лицата, на които е признат завършен период или клас за класовете от I до VI включително по документи, издадени от училище на чужда държава, както и лицата със специални образователни потребности, които продължават обучението си в училищното образование въз основа на качествени оценки от документи, издадени от училище на чужда държава, не полагат приравнителни изпити.

(2) Лицата, на които е признат завършен период от обучението в VII клас или VII клас по документи, издадени от училище на чужда държава, полагат приравнителен изпит по български език и литература за първия учебен срок на VII клас или за VII клас, резултатът от който се записва в протокол за положени приравнителни изпити. При заявено желание на ученика директорът на училището, в което е положен изпитът, издава служебна бележка за резултата от изпита.

(3) Лицата, на които по документи, издадени от училище на чужда държава или в училище от системата на Европейските училища, е признат:

1. завършен период или клас от VIII до XI клас включително, както и първи срок на XII клас, полагат приравнителни изпити по български език и литература и по учебните предмети съгласно чл. 32, ал. 1, т. 1, които не са изучавали или по които нямат оценки в документа за съответния клас или срок, а след признаване на X клас – и приравнителни изпити по история и цивилизации и по география и икономика на България;

2. завършен X клас в съответствие с чл. 108, ал. 4, т. 3, полагат приравнителни изпити по български език и литература и по история и цивилизации и по география и икономика на България, по математика и по два чужди езика, както и по учебните предмети от професионална и/или специализирана подготовка в VIII – X клас, ако не са ги изучавали или нямат оценки в документа за съответния клас;

3. завършен първи гимназиален етап, полагат приравнителни изпити по български език и литература и по учебните предмети от общообразователната, професионалната

ПРОЕКТ

и/или специализираната подготовка в VIII – X клас, които не са изучавали или по които нямат оценка в документа, както и по история и цивилизации и по география и икономика на България за X клас;

4. завършен втори гимназиален етап, полагат приравнителни изпити по български език и литература и по учебните предмети или модули от общообразователната, профилираната, професионалната и/или специализираната подготовка в XI – XII клас, които не са изучавали или по които нямат оценка в документа.

(4) Всички лица, на които е признат завършен период или клас за класовете от VIII до XII включително по документи, издадени от училище на чужда държава, и които са изучавали български език и литература, история и цивилизации и география и икономика на България към дипломатически представителства на Република България, към организации на българи, регистрирани съгласно законодателството на съответната държава за извършване на образователно-културна дейност, към Славянобългарския манастир "Св. вмчк. Георги Зограф" – Атон, Гърция, и към български православни църковни общини в чужбина, които се подпомагат със средства от бюджета на МОН, и представят оригинално удостоверение за проведено обучение за съответния признат клас, не полагат приравнителни изпити по тези учебни предмети.

(5) Всички лица, на които е признат завършен срок или клас за класовете от VII до XI клас включително, както и първи срок на XII клас включително по документи, издадени от училище в системата на Европейските училища, не полагат приравнителен изпит по български език и литература, ако са го изучавали.

(6) Когато в документа за завършен период или клас за класовете от VII до XI клас включително, както и първи срок на XII клас включително в училище на чужда държава или в училище от системата на Европейските училища по отделен учебен предмет е поставена оценка, която при приравняване към оценките по чл. 9, ал. 1 е по-ниска от среден 3,00, но ученикът е допуснат до следващ клас в училището, от което идва, съответният учебен предмет не се записва в удостоверението по чл. 110, ал. 1, а ученикът полага приравнителен изпит по този предмет, ако той попада в разпоредбите по ал. 3.

(7) Когато в училище на чужда държава или в училище от системата на Европейските училища в гимназиален етап се изучава учебен предмет само в една учебна година, но с хорариум, покриващ учебните часове за няколко класа от етапа, оценката по този учебен предмет се зачита и за останалите класове, в които той се изучава съгласно българския учебен план.

(8) Когато ученик, завършил клас в българско училище, е допуснат за обучение два или повече класа по-нагоре в училище на чужда държава или в училище от системата на Европейските училища, съответните класове се признават като последователни след последния завършен клас в българското училище.

(9) Когато ученик се е обучавал в училище на чужда държава или в училище от системата на Европейските училища в поредни класове в рамките на един етап от средната степен на образование, документите за всички класове се разглеждат комплексно и се признават всички учебни предмети, съвпадащи с българския рамков или типов учебен план, независимо от това в кой гимназиален клас от съответния етап са изучавани в чуждестранното училище.

(10) Когато учебен предмет от документа за завършен период или клас в училище на

ПРОЕКТ

чужда държава или в училище от системата на Европейските училища включва учебно съдържание по два или три учебни предмета от българския рамков или типов учебен план, оценката по този предмет се зачита като такава по всички съставни учебни предмети за съответния български срок или клас.

(11) Когато се разглежда документ за завършен период или клас в страна, в която не се оформят срочни оценки, годишната оценка в българското училище се оформя съгласно чл. 23, ал. 12.

(12) Завършен учебен период в училище на чужда държава или в училище от системата на Европейските училища се признава независимо от броя на приравнителните изпити, които следва да бъдат положени съгласно българския рамков учебен план, при условие че е представен документ, удостоверяващ обучение през целия период от време, който обхваща учебния срок в съответната държава.

(13) Когато оценките в представените документи по чл. 108, ал. 1, т. 2, 4 и 5 са средноаритметични от оценките по съответните предмети за два или повече класа от гимназиалния етап и това изрично е посочено в документите, тези оценки се признават като оценки по съответните предмети за всеки от класовете.

(14) За учениците от VII клас, идващи от държава, в която не се поставят срочни и годишни оценки, но са допуснати до следващ клас, се издава удостоверение за признато основно образование.

(15) В случаите по ал. 13, когато ученикът кандидатства за приемане в VIII клас на места по държавния план-прием, както и ако идва от държава, в която не се поставят срочни и годишни оценки и в класове от гимназиалната степен, ученикът следва да представи документ, който да позволява тълкувателно приравняване на резултатите му по учебни предмети към оценките по чл. 9, ал. 1.“

§ 20. Член 117 се изменя:

„**Чл. 117.** В случаите по чл. 116, ал. 3, т. 4, когато ученикът има признат XII клас по документ от училище на чужда държава или от училище от системата на Европейските училища, приемащото училището оформя лично образователно дело на ученика въз основа на оригиналното удостоверение по чл. 110, ал. 1 и протоколите за положените приравнителни изпити и при желание на ученика издава удостоверение за завършен втори гимназиален етап. При успешно положени държавни зрелостни изпити училището издава и диплома за средно образование.“

§ 21. В чл. 119 думите „по чл. 109, ал. 6“ се заменят с „по чл. 109, ал. 8.“

§ 22. В чл. 133, ал. 6 думите „удостоверението по ал. 4“ се заменят със „съответното удостоверение по чл. 134, ал. 1“.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 23. Откритите и неприключили към влизането в сила на наредбата производства за признаване се довършват при досегашните условия и ред.

§ 24. (1) Заявления за издаване на дубликати на документи, издадени от МОН по реда на отменената Наредба № 2 от 2003 г. за признаване на завършени етапи на

ПРОЕКТ

училищно обучение или степени на образование и професионална квалификация по документи, издадени от училища на чужди държави (отм., ДВ, бр. 74 от 2016 г.), се подават в:

1. РУО – за признаване на завършен клас, етап и период на училищно образование, основно образование и професионална квалификация;

2. НАЦИД – за признаване на средно образование и професионална квалификация.

(2) Заявления за издаване на дубликати на документи за признаване на завършено средно образование, издадени от РУО до влизане в сила на тази наредба и издадените по § 23 документи за признаване на завършено средно образование се подават в НАЦИД.

(3) В случаите по ал. 1 и 2 РУО, съответно НАЦИД изисква служебно от МОН или РУО копия от необходимата първична документация за издаване на дубликата.

§ 25. Параграф 26 от Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование (обн., ДВ, бр. 75 от 2017 г.) се отменя.

§ 26. В Наредба № 8 от 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование (обн., ДВ, бр. 66 от 2016 г.; изм. и доп., бр. 75 от 2017 г., бр. 50 от 2018 г., бр. 42 и 74 от 2019 г., бр. 26 и 77 от 2020 г., бр. 75 от 2021 г., доп., бр. 101 от 2021 г., изм. и доп., бр. 65 от 2022 г., бр. 51 и 102 от 2023 г., изм. и доп., бр. 34 и 105 от 2024 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В **чл. 8, ал. 1** думите „по чл. 7, т. 3“ се заменят с „по чл. 7, т. 3, буква „в“;

2. В **чл. 32**:

а) Алинея 1 се изменя:

„(1) Регионалните управления на образованието и Националният център за информация и документация (НАЦИД) издават съответно документи за признаване на завършен клас от средната степен на образование, периоди на училищно обучение, степени на образование и професионална квалификация или за приравняване на оценките по един или повече учебни предмети, които са изучавани в училищното образование, но не са отразени в документа за завършено средно образование, по документи, издадени от Европейските училища и училища на чужда държава съгласно приложение № 4.“

б) В ал. 2 след думата „Издадените“ се добавя „от регионалните управления на образованието“;

в) Създава се ал. 3:

„(3) Издадените от НАЦИД документи по ал. 1 и техните дубликати се регистрират в базата данни по чл. 107б от Наредба № 11 от 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците (Обн., ДВ, бр. 74 от 2016 г.).“

3. В **чл. 44**:

а) В ал. 4 думите „в горния десен ъгъл на първа страница се отпечатва с главни букви“ се заменят с „на първа страница се отпечатва думата“, а думите „по чл. 50а“ се заличават;

б) Алинея 6 се изменя:

ПРОЕКТ

„(6) След регистрирането им дипломите, свидетелствата, удостоверенията и техните приложения и дубликатите, които са обект на Регистъра за документите за завършено основно образование, средно образование и/или придобита степен на професионална квалификация, се въвеждат в него като основни данни и цветни сканирани изображения, с изключение на:

1. документите, издавани от професионалните колежи, които се регистрират в регистъра по чл. 83, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение;

2. документите, издавани от НАЦИД, които се регистрират в базата данни по чл. 107б от Наредба № 11 от 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.“;

в) В ал. 8 думата „Документи“ се заменя със „Издадените от институциите документи“.

4. Създава се **чл. 44а**:

„**Чл. 44а.** (1) Служебно или по заявление на заинтересувано лице може да се поправят очевидни фактически грешки, допуснати в документите за признаване.

(2) Заинтересуваното лице или лице, упълномощено от него, подава заявление до съответния компетентен орган по чл. 107, ал. 1 от Наредба № 11 от 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците .

(3) В случай че производството се инициира служебно, заинтересуваното лице се уведомява.

(4) Решението за поправка на издадения документ подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. След влизането му в сила заинтересуваното лице връща оригинала на издадения документ и му се издава нов, а върнатият се унищожава.

(5) Ако с влязъл в сила съдебен акт бъде установена неистинността на някой от документите, послужили за основание за издаване на документа за признаване, той се обезсилва.

(6) Производството по обезсилване на издаден документ се извършва служебно или по искане на заинтересувано лице.“

5. **Член 50а** се отменя.

6. **В Приложение № 4 към чл. 31**:

а) В заглавието на колона 9 думите „документи (РД)**до:“ се заменят с „документи или в база данни (РД/БД)** до:“;

б) Ред 46 се изменя:

„

46.	Удостоверение за признат завършен гимназиален етап и/или професионална квалификация	3-10	РУО	образователна и/или трудова мобилност; право за продължаване на образованието	признат гимназиален етап и/или професионална квалификация; оценки, приравнени	началник на РУО, печат	хартия с микротекст (ХМТ)	30 дни след датата на внасяне на документите

ПРОЕКТ

					към шестобалната система			РД

„

в) Създава се нов ред 47:

„

47.	Удостоверение за признато средно образование и/или професионална квалификация	3-11	НАЦИД	образователна и/или трудова мобилност; право за продължаване на образованието	признато средно образование и/или професионална квалификация; оценки, приравнени към шестобалната система	изпълнителен директор на НАЦИД, печат	ХМТ	30 дни след датата на внасяне на документите БД

„

г) Досегашните редове 47, 48 и 49 стават съответно редове 48, 49 и 50 и се изменят:

„

48.	Удостоверение за признат учебен срок, клас/класове или основно образование	3-12	РУО	образователна и/или трудова мобилност; право за продължаване на образованието	признат учебен срок/клас/класове/основно образование; оценки, приравнени към шестобалната система	началник на РУО, печат	ХМТ	30 дни след датата на внасяне на документите РД
49.	Уверение	3-13	РУО НАЦИД	кандидатстване за придобиване на правоспособност за управление на МПС и/или достъп до пазара на труда	признат клас, гимназиален етап или средно образование	началник на РУО/изпълнителен директор на НАЦИД, печат	ХМТ	30 дни след датата на внасяне на документите РД/БД
50.	Служебна бележка	-	РУО	кандидатстване в V клас на места, определени с държавния план-прием/ удостоверява положен	изходящ номер, признат IV клас/резултата от положен приравнителен изпит	началник на РУО, печат	ОГД	30 дни след датата на внасяне на документите/ 7 дни след

ПРОЕКТ

				приравнителен изпит				датата на протокола за резултатите от приравнителния изпит

„

д) Създава се нов ред 51:

„

51.	Служебна бележка	-	НАЦИД	приравняване на оценките по един или повече учебни предмети, които са изучавани в училищното образование, но не са отразени в документа за завършено средно образование	приравнените оценки по един или повече учебни предмети, които са изучавани в училищното образование, но не отразени в документа за завършено средно образование	изпълнителен директор на НАЦИД, печат	ОГД	30 дни след датата на внасяне на документите БД

„

е) Досегашните редове 50 и 51 стават съответно редове 52 и 53;

ж) Текстът под таблицата с обозначение „**“ се изменя:

„**Документът с абревиатура (РД) подлежи на регистриране в Регистъра за документите за завършено основно образование, средно образование и/или придобита степен на професионална квалификация, а с абревиатура (БД) подлежи на регистриране в базата данни по чл. 107б от Наредба № 11 от 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.“

7. В Приложение № 6 към чл. 52, ал. 1:

а) В таблица № 1:

аа) Колони 9 и 10 се заличават;

бб) Колона 11 става колона 9 и в нея думите „Общ брой унищожени К11= К9+К10“ се заменят с „Унищожени“;

вв) Колона 12 става колона 10;

б) В таблица № 2:

аа) Колони 8 и 9 се заличават;

бб) Колона 10 става колона 8 и в нея думите „Общ брой унищожени К10= К8+К9“ се заменят с „Унищожени“;

вв) Колона 11 става колона 9.

ПРОЕКТ

8. Приложение № 7 към чл. 50а се отменя.

§ 27. Наредбата влиза в сила от 1 октомври 2025 година.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ